

Työllisyyden hoidon yhteistyö

Khall 19.08.2024 § 129

Valmistelija:
kunnanjohtaja Mervi Pääkkö
puh. 044 781 1250
mervi.paakko@parikkala.fi

Tulevaan TE-uudistukseen liittyen, on alustavasti keskusteltu Rautjärven kunnan kanssa siitä, että Rautjärven työllisyysyksikön toiminta-alue kattaisi myös Parikkalan. Rautjärvellä on tällä hetkellä kunnan omat työllisyyskoordinaattori ja työpajaohjaaja. Työllisyyskoordinaattori voisi jatkossa hoitaa osan työllisyysalueen viranomaistehtäviä ja vajaakuntoisten työllistymisen tukemista.

Kuntien, työllisyysalueen ja hyvinvointialueen roolit ja ratkaisuvallat ovat vielä hieman epäselvät. Yhteistyö Rautjärven kunnan kanssa toisi Parikkalalle myös aikaa katsoa mihin suuntaan uudistus menee ja mitkä ovat tulevaisuuden tarpeet sitten jatkossa. Lakiin perustuva sosiaalisen kuntoutuksen järjestäminen olisi ainoastaan jatkossa hyvinvointialueilla ja alueet saisivat siihen myös rahoituksen. Näin ollen meidän alueella toimivan Laptuotesäätien toiminta olisi uudistuksen jälkeen hyvinvointialueen mahdollista ostopalvelua.

Yritysvaikutusten arviointi: ei tarpeen

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pääkkö Mervi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Rautjärven kunnan kanssa voidaan aloittaa neuvottelut yhteisestä työllisyysasioiden toiminta-alueesta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Elinvltk 15.10.2024 § 46
129/00.01.01/2022

Valmistelija:
kunnanjohtaja Mervi Pääkkö
puh. 044 781 1250
mervi.paakko@parikkala.fi

TE-uudistuksen vaikutukset kuntiin

TE2025-uudistuksen myötä työvoimaviranomaisen tehtävät siirtyvät kuntien vastuulle. Etelä-Karjalassa on voimassa oleva päätös yhteisestä työllisyysalueesta, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii isäntäkuntana. Viranomaisvastuu siis siirtyy Etelä-Karjalan työllisyysalueella.

Uudistuksen keskeisiä toimintaan vaikuttavia muutoksia kunnan näkökulmasta ovat:

- kunnan saaman palkkatuen kohdistuminen ainoastaan vajaatyökykyisiin ja yli 60-vuotiaisiin työttömiin
- kuntouttavan työtoiminnan poistuminen työvoimapolitiisena toimenpiteenä

- kuntien rahoitusvastuun kasvaminen työmarkkinatuesta ja ansiopäivärahasta Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden kuntien kesken on keskusteltu yhteistyöstä työllisyyden hoitoon liittyen.

Muutokset vaikuttavat siten myös Parikkalan kuntaan, että kunnalle ei jää työkaluja, joilla voitaisiin vaikuttaa kuntien työmarkkinatuen kuntaosuuden määrään. Kunta voi säästää kustannuksissa ainoastaan järjestämällä toimintaansa niin, että yli 100 päivää työttömänä olleet työllistyvät avoimien työmarkkinoiden työpaikkoihin. Uudistuksen myötä muuttuvassa tilanteessa, jossa kunnalla ei ole suoria mahdollisuuksia vaikuttaa työmarkkinatuen ja ansiopäivärahan kuntaosuuteen, työn vaikuttavuutta ja taloudellista tulosta on erittäin vaikea arvioida. Voidaan ainoastaan todeta, että pitkäaikaistyöttömyyden kustannukset nousevat, jos kunnat eivät aktiivisesti pyri asiaan puuttumaan. Vuoden 2025 alusta lukien siis kuntien rahoittamisen kannusteet muuttuvat. Käytännössä tämä tarkoittaa, että perinteinen työpajatoiminta omana tai ostopalveluna ei taloudellisessa mielessä ole kunnalle kannattavaa.

Pienten kuntien yhteinen kannanotto

Samalla Etelä-Karjalan kaikki pienet kunnat ovat myös valmistelleet yhteisen näkemyksen kuntien vastuulle kuuluvista työllisyydenhoidon tehtävistä, jonka pohjalta on järjestetty tapaaminen kuntien Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunnan jäsenten kanssa 29.8.2024.

Yhteisen näkemyksen pääteemoina olivat:

- Työllisyysalueen tehtävien delegointi ja vastuun siirto kunnille niin, että kunta voi toimia työttömien ohjaamisessa työpaikkoihin sekä työnantajien tukena työllistämässä
- Yritysten ja erityisesti henkilöstöpalveluyritysten mukaan ottaminen työllisyyden edistämiseen
- Etäpalvelupisteet jokaiseen pieneen kuntaan
- Kuntien rahoituksen Etelä-Karjalan työllisyysalueelle tulee rajautua kuntien saamiin valtionosuuksiin

Lisäksi on arvioitu, että tarvitaan lisää resursseja työkyvyn arviointiin ja tiivistä yhteistyötä Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kanssa sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisessä.

Kolmen kunnan yhteistyö

Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden kunnat ovat keskustelleet yhteistyöstä työllisyyden hoitoon liittyen. Aluksi on keskitytty työllisyysyksikön tehtävien ja toiminnan määrittelyyn, joka yhdenmukaistuisi kaikkien kuntien osalta. Yhteisestä tavoitteista, toiminnan organisoinnista ja tarvittavista resursseista ei vielä ole saatu määriteltyä yhteistä käsitystä. Parikkalassa tehtävät on järjestetty ilman kunnan omaa työllisyystoimintaa, kun taas Ruokolahdella ja Rautjärvellä on omat työllisyyskoordinaattorit ja lisäksi Rautjärvellä on työpajaohjaaja. Parikkalassakin on syytä palkata oma työllisyysohjaaja. Työllisyysohjaajan tehtävä olisi tarkoitus perustaa määräaikaisena kahdeksi vuodeksi, jonka aikana arvioidaan ja mallitetaan kolmen kunnan yhteisen työllisyysyksikön perustamista ja yhteistyön vaikuttavuutta.

Tämän yhteistyön keskeinen tarkoitus on alentaa kuntien sakkomaksuja vähintään yhteistyöhön käytetyn resurssin verran. Tavoitteen toteutumista

seurataan vuosittain, jolloin myös kunnissa voidaan tehdä päätökset työllisyystoimiin käytettävien resurssien käytöstä. Yhteistyöllä haetaan parempaa tehokkuutta ja vaikuttavuutta kuin yksin toimien.

Rautjärven kunnanjohtaja selvittää parhaillaan yhteistyössä henkilöstövuokrausyrityksen kanssa kumppanuuden edellytyksiä työpaikkojen tarjoamisesta henkilöstövuokrauksen avulla paikallisille työnantajille ja kuntien tilapäisen työvoimatarpeeseen, kun palkkatukityöllistäminen ei enää ole käytettävissä. Mallia voitaisiin hyödyntää myös muiden alueen henkilöstövuokrausyritysten kanssa. Työllisyysyksikkö voisi koordinoida kumppanuutta erityisesti 100 päivää työttömänä olleiden osalta.

Valmistelussa yhteisen työllisyysyksikön tavoitteiksi on määritelty:

1. Työttömien työllistyminen avoimille työmarkkinoille ja kuntaan.
2. Työntekijöiden löytäminen paikallisesta työvoimasta työnantajien tarpeeseen.
3. Yritysten kannattavuuden ja kasvun tukeminen.

Palvelukonsepti keskittyisi työntekijöiden ja -antajien paikalliseen edistämiseen, jonka toimenpiteitä olisivat:

- Ohjaus tuki ja neuvonta
- Työllisyyden, työllistämisen ja osaamisen kehittäminen
- Paikkakunnan työnantajien työvoiman tarpeiden selvittäminen yhteistyössä Kehyn ja työllisyysalueen kanssa (piilotyöpaikat ja hiljaisessa haussa olevat)
- Työttömän työnhakijan, uutta työtä hakevan tai alan vaihtajan työllistymisen edellytysten selvittäminen ja osaamisen kartoittaminen sekä kehittäminen paikallisten työnantajien tarpeiden mukaisesti yhteistyössä Plan B -n hankkeen osajaverstaan kanssa
- Palkkatuen ja kunnan oman työllistämistuen välittäminen työnantajille.
- Henkilökohtainen tuki työsuhteen tai työkokeilun alussa niin työnantajille kuin työntekijöillekin.
- Nuorten kesätyöllistämisen ja kesätyösetelien järjestäminen.

Työsuhteiden alkamisen edistämiseen liittyen kannustimeksi on todettu tarvittavan myös kunnan omaa työllistämistukea:

Työnantajan työllistäessä kunnan "sakkolistalla" olevan työttömän kunta maksaisi 4 kuukauden ajalta keskimääräisen kunnan työmarkkinatuki ja ansiopäivärahaosuuden:

- 10 % 100 -200 päivältä 80 €/kk
- 20 % 200 – 300 päivältä 160 €/kk
- 30 % 300 – 400 päivältä 240 €/kk
- 40 % 400 - 700 päivältä 320 €/kk
- 50 % yli 700 päivältä 400 €/kk

Palkkatuki ei kerrytä työssäoloehtoa ja pitkäaikaistyötön jäädessään työttömäksi ennen työssäoloehdon täyttymistä palaa kunnan "sakkolistalle". Tämän vuoksi pisimpään työttömänä olleiden saavuttaessa työssäoloehdon (12 kk) ilman palkkatukea tai palkkatukijakson jälkeen kunta maksaisi bonuksena työnantajalle työttömyyden päättyessä maksetusta 3 kuukauden työmarkkinatuen 50 % 401 – 700 päivää työttömänä olleista (1.200 €) ja 100 % yli 700 päivää työttömänä olleista (3.200 €).

Kuntaliiton tulkinnan mukaan kunnan maksama työllistämistuki on aina de-minimistukea, jota yrittäjä voi saada enintään 300.000 € kolmen vuoden aikana.

Yhteisen työllisyysyksikön perustaminen on tarkoitus selvittää kevään 2025 aikana. Tällä hetkellä panos on yhteistyössä ja yhteisen toimintamallin luomisessa.

Yritysvaikutusten arviointi: ei tehty

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pääkkö Mervi

Päätösehdotus

Elinvoimalautakunta päättää

1. merkitä tiedokseen yhteisen työllisyysyksikön valmistelun tilanteen ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle tiedoksi ja
2. varata vuoden 2025 talousarvioon erillisen määrärahan valmistelutyöhön sekä työllisyysohjaajan palkkaamiseen.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukaisesti